

Afdoend onderzoek

Sterrencollege te Haarlem - huismus

Versie 25 mei 2017

Samenvatting

Voor de ruimtelijke plannen binnen de planlocatie aan de Verspronckweg 150 en de Brakenburghstraat 2, 4 en 6 te Haarlem is in het voorjaar van 2017 een afdoend onderzoek naar het voorkomen van de huismus binnen de planlocatie uitgevoerd.

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat in de woningen aan de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6 en in het voormalige Sterrencollege gebouw, zes nestplekken van de huismus aanwezig zijn. Voor het tegengaan van effecten zijn mitigerende en compenserende maatregelen in de vorm van het aanbieden van 12 (geschikte) alternatieve nestplaatsen noodzakelijk. Geadviseerd wordt te werken met een Ecologisch werkprotocol.

Er dient rekening te worden gehouden met de aanwezige soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming.

Voor de ruimtelijke plannen is geen aanvullende ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Er is geen vergunning van de Natuurbeschermingswet nodig of een verklaring van geen bedenkingen voor het voornemen.

Inhoud

- 3 — Aanleiding
- 4 — Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden
- 5 — Werkwijze: technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld
- 6 — Waarnemingen: veldgegevens en literatuur
- 7 — Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden
- 9 — Conclusie en advies
- 9 — Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	COD
Projectnummer	16.141H
Datum	25 mei 2017
Auteur	T. Ursinus
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

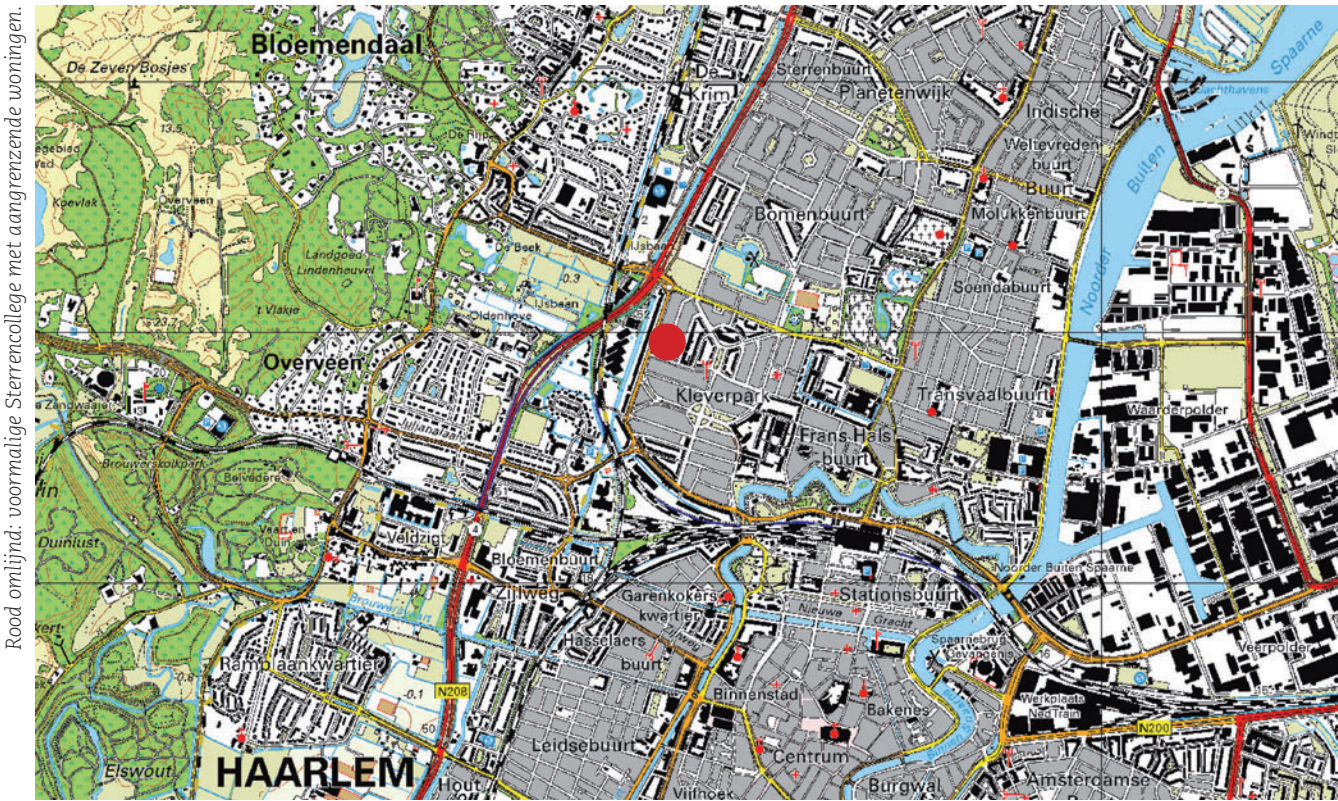
H 01 Aanleiding

Het voormalige Sterrencollege aan de Verspronckweg 150 en de drie aangrenzende woningen aan de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6 te Haarlem, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Het voornemen is om het voormalige schoolgebouw te herontwikkelen. De drie aangrenzende woningen zullen worden gesloopt om ruimte te kunnen maken voor de herontwikkeling.

Om de mogelijke gevolgen van de ruimtelijke plannen op beschermde soorten inzichtelijk te maken, is op 1 juni 2016 een oriënterend onderzoek binnen de planlocatie uitgevoerd. Uit de resultaten van het oriënterend onderzoek is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen van de huismus noodzakelijk is.

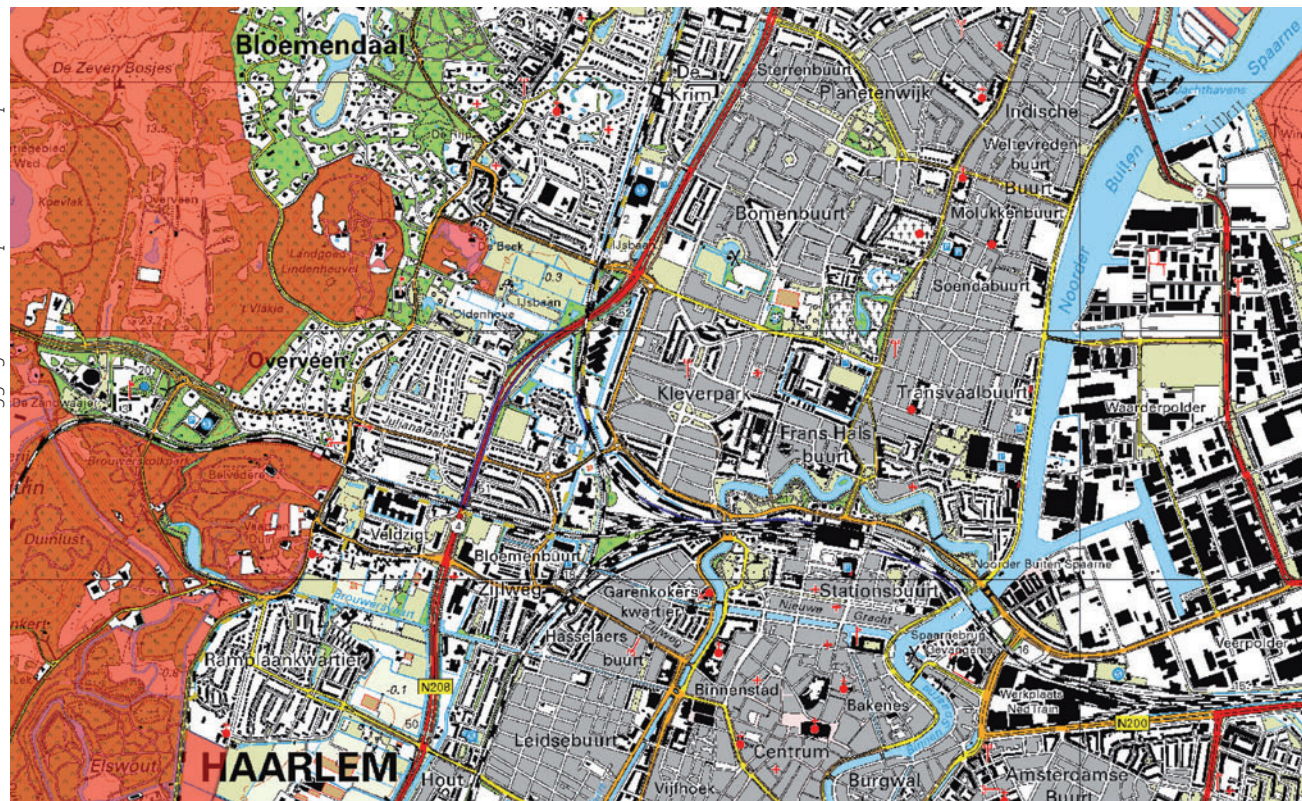
Door een ecooloog van bureau Els & Linde is op 11 april en 26 april 2017 een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is op basis van de inventarisatie – conform de soortenstandaard Huismus – onderzocht of binnen de planlocatie nesten van de huismus aanwezig.

In de voorliggende notitie worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar de huismus gepresenteerd.

Rood omlijnd: voormalige Sterrencollege met aangrenzende woningen.

Ligging NNN ten opzichte van de planlocatie.

De planlocatie ligt binnen de bebouwde kom van Haarlem. De directe omgeving bestaat voornamelijk uit woonbebouwing. Binnen de planlocatie is het voormalige schoolgebouw van het Sterrencollege gevestigd. Langs de Brakenburghstraat staan drie woningen die tevens binnen de ruimtelijke procedure vallen. Op ruim 500 meter afstand van de planlocatie liggen de gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op iets grotere afstand – ruim 1 kilometer – van de planlocatie, ligt het beschermde Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid.

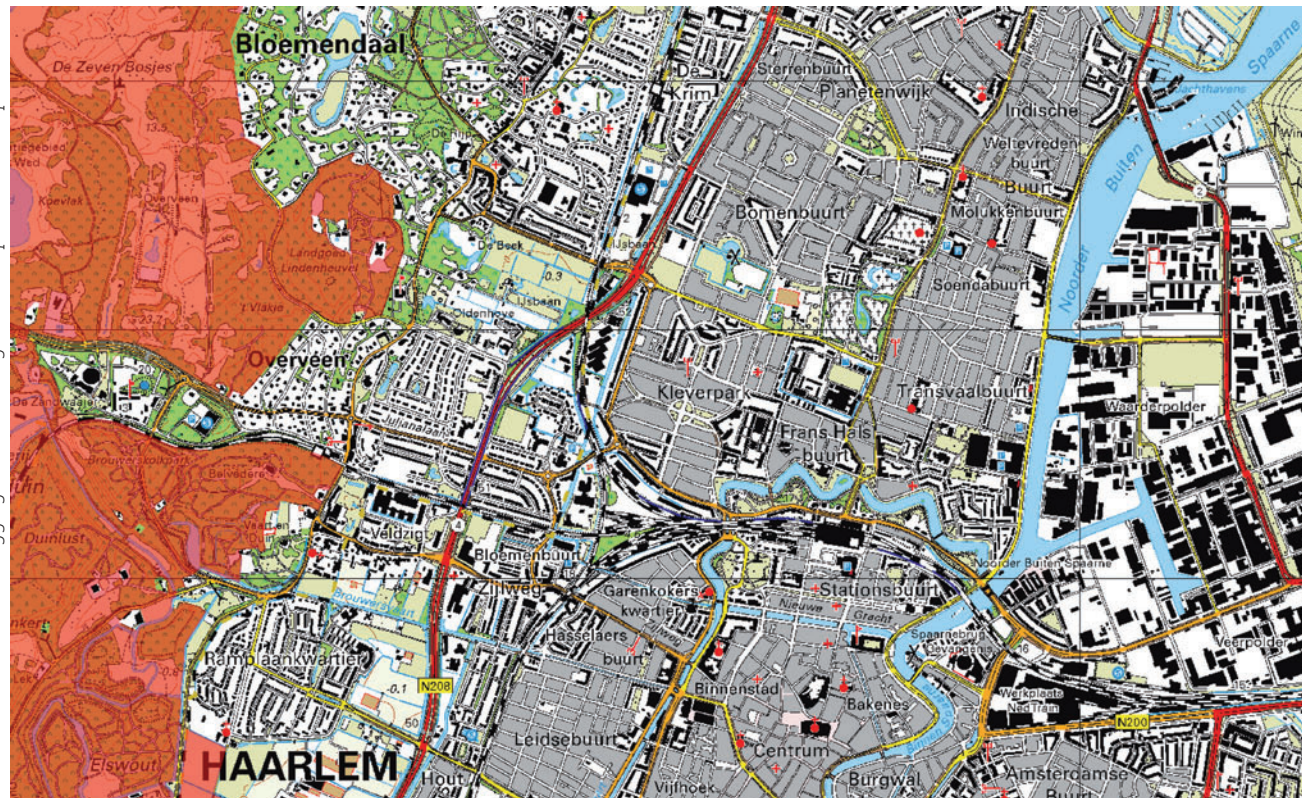
Natura 2000-gebied Kennemerland-Zuid

Kennemerland-Zuid is een uitgestrekt duingebied aan de zuidkant van het Noordzeekanaal. Het is een reliëfrijk en landschappelijk afwisselend gebied, dat grotendeels bestaat uit kalkrijke duinen. De overgang tussen de kalkrijke jonge duinen en ontkalkte oude duinen ligt ter hoogte van Zandvoort. Dit levert een soortenrijke en kenmerkende begroeiing op, met duinroosvegetaties in het open duin,uingraslanden, vochtige en droge duinvalleien, plasjes, goed ontwikkelde struwelen en diverse vormen van duinbossen. Het Kennemerstrand is de enige locatie langs de Hollandse vastelandsduinen waar een jonge strandvlakte met embryonale duinen en een uitgestrekte oppervlakte met kalkrijke duinvalleien aanwezig is. Aan de binnenduintrand zijn diverse landgoederen aanwezig. Hier zijn een aantal oude buitenplaatsen gelegen, die voor een aanzienlijk deel bebost zijn met naaldbos en loofbos, waaronder oude bossen met rijke stinzefflora.

Natuurnetwerk Nederland

Met het Natuurnetwerk Nederland wordt een netwerk van gebieden vorm gegeven. Gebleken is dat planten en dieren in zo'n netwerk meer kans op overleven hebben dan in afzonderlijke en geïsoleerd liggende gebieden. Het netwerk bestaat uit kerngebieden en verbindingzones.

Ligging Natura 2000-gebied ten opzichte van de planlocatie.

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten, is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt welke beschikbare methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde soortenstandaards verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Voor het onderzoek naar de huismus worden de aanwijzingen in de soortenstandaard Huismus gevolgd. Dit houdt in dat het onderzoek naar de huismus in de periode van begin april tot en met half mei wordt uitgevoerd door middel van twee inventarisatieronden, of buiten deze periode door middel van vier inventarisatieronden. De inventarisaties worden in de vroege ochtend uitgevoerd en starten circa een half uur na zonsopkomst. Afhankelijk van de omvang van het te onderzoeken gebied wordt bepaald hoe lang er geïnventariseerd wordt, als vuistregel is dat minimaal twee uur. Tussen de beide uitgevoerde inventarisatieronden zit een tussenperiode minimaal 10 dagen.

Tijdens de inventarisatie wordt gelet op zingende mannetjes en of ander broedgedrag van de vogels. Ook worden potentiële nestplaatsen onderzocht op aanwezige broedsporen of aanwezige vogelpaartjes.

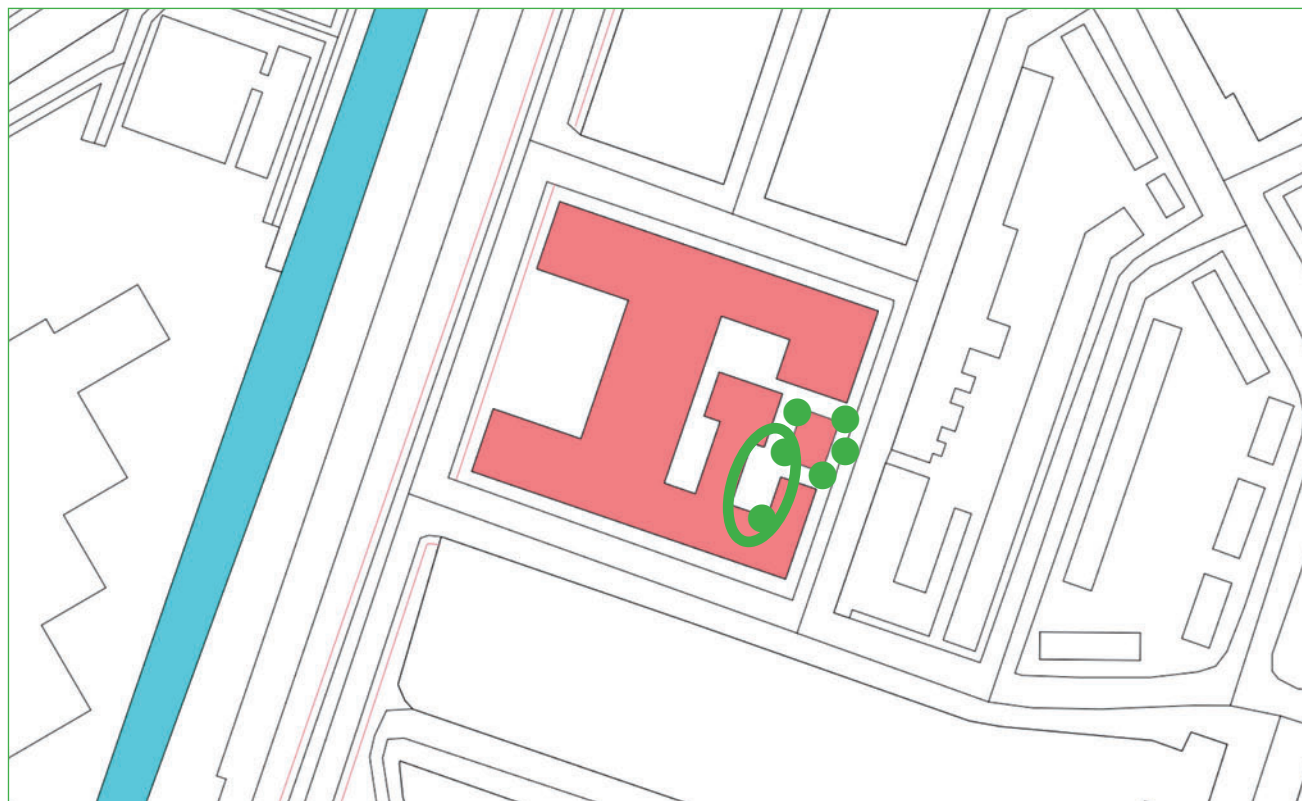
Inventarisaties naar de huismus

De inventarisaties van de huismus zijn uitgevoerd door een ecooloog van bureau Els & Linde. De inventarisaties zijn na zonsopkomst gestart en geëindigd op het moment dat de aanwezigheid van de huismus en de functies binnen de planlocatie, waren vastgesteld. De weersomstandigheden tijdens de inventarisaties waren voldoende gunstig voor een betrouwbaar resultaat. Tijdens de inventarisatie was het droog en rustig weer, met een minimale temperatuur van ongeveer 0 graden Celsius. De planlocatie was ten tijde van de inventarisaties vrij toegankelijk.

H 04 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Waarnemingen van de huismus op 11 april 2017.

Waarnemingen van de huismus op 26 april 2017.

Voorjaar 2017 is een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de huismus binnen en rondom het Sterrencollege. Het onderzoek is een aanvulling op het uitgebreide onderzoek uit 2016. Onderzoek in 2017 naar de huismus was noodzakelijk vanwege de start buiten het inventarisatieseizoen van de huismus in 2016. Het rapport is derhalve een aanvulling op het eerder gepubliceerde rapport over gierzwaluw, vleermuizen en marters.

Bronnenonderzoek

Tijdens het oriënterend onderzoek in 2016 is geconstateerd dat er huismussen aanwezig zijn in de woningen achter het Sterrencollege. Toen was niet duidelijk hoeveel broedparen aanwezig waren. Uit de overige bronnen blijkt dat in de omgeving huismussen aanwezig zijn, er zijn echter geen waarnemingen gevonden die te herleiden zijn tot de betreffende panden.

Inventarisatie huismus 11 april 2017

Op 11 april 2017 is een ochtendinventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van huismussen binnen de planlocatie aan de Verspronckweg 150 en de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6 te Haarlem. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat voor de huismus en zijn de begroeiingen binnen de planlocatie geïnspecteerd op aanwezigheid van de huismus. Aanvullend is gelet op zingende mannetjes en paartjes, die de aanwezigheid van een nestplaats verraden. Tijdens de inventarisatie van de huismus is tevens gelet op de aanwezigheid van andere strikt beschermde soorten binnen de planlocatie.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisatie van de huismus zijn in de woningen aan de Brakenburghstraat binnen de planlocatie, nestplekken van de huismus aangetroffen. Op de daken van de woningen zijn verscheidene zingende mannetjes geteld. Op enkele plekken onder het dak van de woningen zijn invliegende vogels waargenomen. Tijdens de inventarisatie zijn vijf nestplekken van de huismus in de woningen vastgesteld.

In het Sterrencollege gebouw is tevens een nestplaats van de huismus aangetroffen. In de klimop begroeiing langs de oostgevel van het voormalige Sterrencollege gebouw zijn circa 20 huismussen geteld.

Binnen het plangebied of in de directe omgeving zijn geen andere strikt beschermde soorten aangetroffen. De waarnemingen zijn op de kaart 1 afgebeeld.

Inventarisatie huismus 26 april 2017

Op 26 april 2017 is een ochtendinventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van huismussen binnen de planlocatie aan de Verspronckweg 150 en de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6 te Haarlem. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat voor de huismus en zijn de begroeiingen binnen de planlocatie geïnspecteerd op aanwezigheid van de huismus. Aanvullend is gelet op zingende mannetjes en paartjes, die de aanwezigheid van een nestplaats verraden. Tijdens de inventarisatie van de huis-

mus is tevens gelet op de aanwezigheid van andere strikt beschermde soorten binnen de planlocatie.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisatie van de huismus zijn in de woningen aan de Brakenburghstraat binnen de planlocatie, wederom nestplekken van de huismus aangetroffen. Op de daken van de woningen zijn verscheidene zingende mannetjes geteld. Op enkele plekken zijn invliegende vogels aangetroffen. Tijdens de inventarisatie zijn vijf nestplekken van de huismus in de woningen vastgesteld.

In het Sterrencollege gebouw is tevens één nestplaats van de huismus aangetroffen. In de klimop begroeiing langs de oostgevel van het voormalige Sterrencollege gebouw zijn enkele huismussen gehoord.

Binnen de planlocatie of in de directe omgeving zijn geen andere strikt beschermde soorten aangetroffen. De waarnemingen zijn op de kaart 2 afgebeeld.

H 05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst.

Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. De meeste vogels vallen onder de algemene beschermingsmaatregelen (uitzondering zijn de vogels die op de Vogelrichtlijn staan vermeld). Voor de vogels – en ook de huismus – is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming meer nodig, op voorwaarde dat er geen effecten zijn op het duurzaam voortbestaan. In de praktijk zal het aanbieden van alternatieve broedplekken en een correct uitgevoerde inventarisatie voldoende zijn.

Beschermde soorten

Uit de inventarisaties van de huismus op 11 april en 26 april 2017 is gebleken dat in de woningen aan de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6, vijf nestplaatsen van de huismus aanwezig zijn. In het voormalige Sterrencollege gebouw is tevens een nestplaats van de huismus aanwezig. Door de sloop van de woningen aan de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6, zullen de bestaande nestplaatsen van de huismus verdwijnen. Voor het verdwijnen van de bestaande nestplaatsen zijn maatregelen in de vorm van het aanbieden van alternatieve nestplekken noodzakelijk. Voor de verloren nestplaatsen dienen 12 (geschikte) alternatieve nestplekken voor de huismus te worden gecreëerd.

Als overgangsmaatregel dienen – voorafgaande aan de werkzaamheden – minimaal 12 tijdelijke nestplaatsen danwel 12 permanente nestplekken te worden gecreëerd. Tijdelijke nestplekken kunnen in de vorm van nestkastjes worden aangeboden. De permanente nestplekken kunnen worden aangeboden als mussenstraat, mussenvide of speciale mussenpannen. Geadviseerd wordt om de permanente nestplekken in de nieuwbouw te realiseren. De werkzaamheden dienen buiten de kwetsbare periode – die loopt van maart tot en met augustus - van de huismus te worden uitgevoerd.

Voor de alternatieve nestplekken is een gewenningsperiode van twee maanden vereist,

zodat de huismussen kunnen wennen aan de nieuwe voorzieningen. Gedurende deze gewenningsperiode dienen zowel de bestaande nestenplekken als de alternatieve nest-plekken beide aanwezig te zijn.

Om zorg te dragen voor een juiste uitvoering wordt geadviseerd te werken met een Ecologisch werkprotocol. Het Ecologisch werkprotocol beschrijft de werkwijze die moet worden gevolgd om schade aan de natuurwaarden te voorkomen. Het protocol geeft tevens de volgorde van werken en de wijze van uitvoering van de werkzaamheden aan. Deze aanwijzingen zijn dwingend.

Zorgbeginsel

Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten het werk-gebied te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten het werkterrein intact te worden gelaten.

Het voormalige Sterrencollege aan de Verspronckweg 150 en de drie aangrenzende woningen aan de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6 te Haarlem, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Voor de ruimtelijke plannen is door bureau Els en Linde op 1 juni 2016 een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Uit de resultaten van het oriënterend onderzoek is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen van de huismus binnen de planlocatie noodzakelijk is, om de effecten van de gewenste ontwikkelingen te kunnen bepalen.

Beschermde soorten

Op basis van de resultaten uit het oriënterend onderzoek is in het voorjaar van 2017 een afdoend onderzoek naar de huismus uitgevoerd. Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat in de woningen aan de Brakenburghstraat nummers 2, 4 en 6 en het voormalige Sterrencollege gebouw, zes nestplekken van de huismus aanwezig zijn. Voor het tegengaan van effecten zijn mitigerende en compenserende maatregelen in de vorm van het aanbieden van minimaal 12 (geschikte) alternatieve nestplaatsen noodzakelijk. Om zorg te dragen voor een juiste uitvoering wordt geadviseerd te werken met een Ecologisch werkprotocol.

Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezige soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet, in vergelijkbaar geschikt habitat in de omgeving. Schuil- en overwinteringsplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op overwinterende en of schuilende dieren.

Noodzakelijke ontheffing

Voor de ruimtelijke plannen is geen aanvullende ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. In verband met de aanwezigheid van 6 nestplekken van de huismus, is het noodzakelijk om 12 alternatieve nestplaatsen aan te bieden.

Anonymus (2015) Soortenstandaard Huismus. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hustings, M.F.H., Kwak, R.G.M., Opdam, P.F.M., Reijnen, M.J.S.M., (1985), Vogelinventarisatie. Achtergronden, Richtlijnen en Verslaglegging. Natuurbeheer in Nederland Deel 3

Linden, P.J.H. van der (2017) Projectplan Ruimtelijke ingrepen Sterrencollege

Ursinus, T. (2017). Werkprotocol Sterrencollege te Haarlem

Ursinus, T. (2017). Afdoend onderzoek Sterrencollege Haarlem

Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijs (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.

Internet

- provincienoordholland.nl

- waarneming.nl

- www.sovon.nl

- www.minlnv.nl